

**Anastasiia Drobot, Postgraduate Student;**  
**Liliia Chaika-Petegrych, Candidate of Economic Sciences,**  
**Associate Professor**  
*Kherson National Technical University*  
*Khmelnyskyi, Ukraine*

DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-306-4-7>

## **SUPPORT OF UKRAINIAN INNOVATIVE BUSINESS DURING THE WAR**

### **ПІДТРИМКА УКРАЇНСЬКОГО ІННОВАЦІЙНОГО БІЗНЕСУ В ЧАСІ ВІЙНИ**

З огляду на сучасні виклики (війна, руйнування інфраструктури та логістичних зв'язків, скорочення споживчого попиту) фінансова підтримка інноваційних розробок, включно з допомогою в отриманні доступу до фінансування за кордоном, є необхідною. В той же час надзвичайно складно ставити в пріоритет економічні питання, коли необхідно розбирати завали, що з'являються через війну. Зрозуміло, що у найближчий час фінансування буде спрямоване на підтримку критичної інфраструктури, тих проектів, які сприятимуть відновленню держави та посиленню її обороноздатності.

Як інноваційному бізнесу виживати у таких непростих умовах? Сьогодні в українських стартапів є ряд можливостей для пошуку фінансування та залучення інвестування, а саме: державне фінансування, гранти від іноземних компаній, венчурне інвестування, акселераційні програми.

До початку війни, другим за вагомістю після власних коштів джерелом інвестицій в українські pre-seed-стартапи було державне фінансування. У 2018 році за ініціативи прем'єр-міністра України було створено Український фонд стартапів. Сьогодні, відповідно до постанови уряду, Фонд є в управлінні Міністерства цифрової трансформації України. Діяльність Фонду спрямована на:

- 1) фінансову підтримку стартапів у формі грантів;
- 2) надання доступу до менторів та супровідних послуг;
- 3) створення умов для доступу до акселераційних програм;
- 4) налагодження координації між учасниками стартап екосистеми.

Зокрема, у березні 2023 року Український фонд стартапів пропонував власникам інноваційних продуктів пройти освітні курси («Успішний стартап: від ідеї до масштабування»), долучитися до акселераційних програм (YEP Accelerator, EawMaterials Accelerator) та знайти інвесторів(участь у новій програмі пре-акселерації «PUSB 2023» від партнерів Фонду) [3].

В умовах війни Український фонд стартапів продовжує розвивати вітчизняну стартап-екосистему. Так, разом з Вітчизняним венчурним фондом TA Ventures розроблено мапу стартапів, яка містить основні сектори української стартап-екосистеми, куди потрібні інвестиції. Сьогодні у фокусі сектори «military tech, security, deep tech, agro-food tech, bio tech, стартапи, що дозволяють автоматизувати різні процеси в економіці – логістика та фармація» [2].

Для тих, хто лише планує запускати бізнес можна скористатись програмою державного фінансування «eРобота». Програма працює з літа 2022 року та надає грантову допомогу у розмірі до 250 000 грн.

Ще одним джерелом фінансування в умовах сьогодення можуть бути окремі гранти від іноземних компаній. Так, європейська урядова організація European Innovation Council, виділила 20 млн євро для підтримки українських стартапів. Це є разове фінансування, яке швидше розраховане на підтримку бізнесу «на плаву», а не на повноцінний розвиток та масштабування.

Важливим фактором інноваційного економічного зростання є венчурне інвестування. Зрозуміло, що після початку повномасштабної війни інвестиційна привабливість України знизилась. Більшість закордонних інвесторів поки не готові розглядати нові проекти в Україні. Разом з тим, спостерігається активність інвестиційних фондів з українськими керівними партнерами SMRK VC Fund, TA Ventures, відновлює діяльність Digital Future, GEEK Ventures, SID Venture Partners Fund, Flyer One Ventures, Нура, створено нові фонди Angel One, hi5 Ventures та інші [1].

Ще одним варіантом фінансування для стартапів є акселераційні програми. Це варіант для тих, хто відкритий для критики та навчання. Учасники програм мають можливість отримати менторську підтримку, поради від міжнародної спільноти підприємців та експертів. «пройдений акселератор для більшості інвесторів є свідченням того, що команда добре натренована та знає, що робити» [1].

Війна, звичайно, негативно вплинула на фінансові ресурси фаундерів, прибутки стартапів, розвиток венчурного підприємництва.

Однак інноваційний бізнес продовжує працювати та розвиватись. Так, «з моменту початку війни майже 150 000 підприємців запустили нові проекти. IT-бізнес та технологічні стартапи стали чи не основним драйвером розвитку української економіки та інвестиційної активності у військовий час» [1]. Завдяки своїй винахідливості та мужності, державній підтримці та підтримці інвестиційних фондів вітчизняні інноватори знаходять можливостей адаптації стартап-індустрії до нових умов функціонування.

### **Література:**

1. Балкова О. Фінансування українських стартапів під час війни: де шукати інвестиції. AIN.UA. Онлайн-журнал про IT-бізнес, стартапи, технології та підприємництво. 16 листопада 2022 р. URL: <https://ain.ua/2022/11/16/finansuvannya-ukrayinskyh-startapiv-pid-chas-vijny> (дата звернення: 15.04.2023).
2. Коновалова Х. TA Ventures, Ukrainian Startup Fund та Мінцифри представили мапу стартапів. Speka media. Онлайн медіа про технології, підприємництво та новини IT. 29 листопада 2022 р. URL: <https://speka.media/ta-ventures-ukrainian-startup-fund-ta-mincifri-predstavili-mapu-startapiv-vzxo7p> (дата звернення: 15.04.2023).
3. Які можливості пропонує Український фонд стартапів у березні 2023 року. Speka media. Онлайн медіа про технології, підприємництво та новини IT. 9 березня 2022 р. URL: <https://speka.media/yaki-mozlivosti-proponuje-ukrayinskii-fond-startapiv-u-berezni-2023-roku-v5dxx9> (дата звернення: 27.03.2023).